

דף קה.

עין משפט א.ב.

חור"מ סימן ט סעיף ג

ו. הקהל עושה קופה שפוסקין ממנה לפרנסת דייני העיר וחכמיהם, ומגבין^ש בתחילת השנה או בסופה ואין בכך שוחד. כי חובה על ישראל לפרנסם. וכן אפשר לפרנסם מנדבות, והקדש בסתם^ת.

עין משפט ג.

חור"מ סימן ט סעיף א

א. מאד^א מאד צריך הדיין להזהר שלא ליקח^ב שוחד, ואפי' לזכות הזכאי, ואם לקחו צריך להחזירו^ג כשיתבענו הנותן.

ב. הלוקח שוחד עובר בלא תעשה, והנותנו עובר^ד בלפני עור.

ג. אפי' שוחד דברים^ה כגון להקדים לו שלום אסור אם אינו רגיל בכך. גם אחר גמר דיין^ו אסור לקחת מתנה.

ד. דיין ששאל דבר מיוחד^ז פסול לדון המשאיל, והוא שאין לדיין להשאיל לו ג"כ דברים, אבל אם יש לו אפי' שכעת אינו משאיל לו

ש. יותר טוב להגבות בתחילת השנה שלא יצטרכו להחניף לאף אחד או להחזיק לו טובה. ת. אבל בהקדש שפירשו לשום דבר אסור לשנותו, ועיין באו"ח סי' קנ"ג ויור"ד סי' רנ"ו. סמ"ע.

א. כתב מאוד מאוד וכפל הדברים, משום דחמדת הממון לאדם, והוא מברייטא כתובות דף ק"ה ע"א.

ב. ונקרא שוחד פי' חד שעושה הנותן והמקבל לגוף אחד, ולפי' אפי' קיבל השוחד משניהם בשווה אסור כ"כ הסמ"ע.

ג. כיון שלא קיבלו אלא מרצון הנותן, ולא דמי לריבית דשם כתוב וחי עמך שאתה חייב להחזירו לו לחיות בו כ"כ הסמ"ע, והט"ז כתב דקמ"ל דיוצא בדיינים כשיתבענו.

ולענין ריבית אי בעי שיתבענו נחלקו הסמ"ע והט"ז, ועיין נתיבות בס"ק ב'.

ד. עיין בתשובת חוות יאיר סי' קל"ו אם עובר בלפני עיוור גם בנותן שוחד לשופט גוי, כיון שגם הם נצטוו על הדיינים ועיין פ"ת ס"ק ג'.

ה. וה"ה דאסור לכסות רוק מפניו של הדיין, כ"כ בסמ"ע.

ו. כ"כ הרא"ש בסנהדרין דף כ"ז והביאו הרמ"א בסי' ל"ד סעיף ח', ורע"א בגליון כאן.

ז. דוקא ברגיל לשאול ממנו אבל באקראי ולא מוכח שזה לשם הדין שיש לו, מותר. כ"כ המהרי"ק.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

כשר.

ח"מ סימן לד פ"ה יח

יח כט. הבזויים פסולים לעדות והם האנשים ההולכים ^ה ואוכלים בשוק בפני כל העם, או שהם ערומים בשוק בעת מלאכתם, וכל אלו אין הם מקפידין על עדות שקר. ^ט וה"ה מקבלי צדקה מן העכו"ם בפרהסיא אע"פ שאפשר להם שיתפרנסו בצינעא.

הגה: ל. כל מי שנוטל ^י שכר להעיד עדותו בטלה, כמו הנוטל שכר לדון, ואינן צריכים הכרזה. ואם החזיר הממון דינו ועדותיו קיימין, שאין זה כשאר הפסולים שצריכים הכרזה ותשובה, אלא ^ב קנס שקנסו אותו חז"ל שיתבטלו מעשיו. וכל מה שאדם מעיד בגלל יראה או יסורין אין בו ממש.

הגה: לא. דיין שדן כבר, ובא הבע"ד ליתן לו מתנה על שהפך בזכותו, ^ל אסור לו לקבלו.

ח. ואינם מקפידים על הבושת. ומה שכתוב בירושלמי מעשרות פ"ג שאין שבח לתלמיד לאכול בשוק דמשמע דלא נפסל בזה, והביאו התוס' שם בקידושין, מפרש הרמב"ם דאירי שם בשוק שאין בו רוב עם. כ"כ הב"י והכ"מ ע"ש.

ט. מימרא דרב נחמן בסנהדרין דף כ"ו ע"ב. שמבזים עצמם ואינם חוששין וכל אלו פסולים מדבריהם.

י. משנה בכורות כ"ט. וכל זה בעדים שכבר ראו המעשה דמחוייבים להעיד ע"פ הדין, וכמו שאדם חייב לדון בין אדם לחבירו, אבל מי שאינו מחוייב להעיד שעדיין לא ראה המעשה, ונוטל שכר לילך לראות הענין שיהיה עד, מותר. כ"כ הב"י בסי' כ"ח בשם הרשב"א.

והוא שנוטל מב' צדדים אבל מצד אחד פסול משום נוגע. כ"כ בנתיבות ס"ק כ"א. אם לא שנוטל רק שכר בטלה דמוכח.

כ. כ"כ הר"ן בסוף פ' האיש מקדש. כי כל המצוות צריכין להיות בחינם. וכתב בנתיבות דדוקא שנוטל מב' צדדים מועלת החזרה אבל כשנוטל רק מצד אחד פסול מטעם נוגע, ואפי' החזיר השכר אחר שהעיד פסול.

ל. כך משמע מהאשר"י בסוף פ' זה בורר. דהוי שוחד מאוחר וכמו ריבית מאוחרת דמבואר בב"מ ע"ה, דאסור.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225
email: minchat.aaa@gmail.com

דף קה:

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן ט סעיף א
עין לעיל דף קה. עין משפט ג

עין משפט ד.

ח"מ סימן ז סעיף ז

ז. אסור לדיין לדון מ' למי שאוהבו ולא למי ששונאו, אע"פ שאינו אויב לו ולא מבקש רעתו. אלא צריך שיהיו הבעלי דינים שווים בעיני הדיינים ובלבד.

ואם לא היה מכיר שום אחד מהם ולא את מעשיהם, אין לך דיין צדיק כמוהו.

הגה: יא. אם אינו אוהבו ממש וכן אינו שונא אותו ממש, ^יהאיסור לדון הוא רק ממידת חסידות.

הגה: יב. אבי החתן ואבי הכלה ^ס אינם דנים זה את זה, אבל יכולים לשבת ביחד לדון אחרים.

הגה: יג. רב דן תלמידו, וכ"ש לאב תלמידו. ^ע

הגה: יד. דיינים הפסולים לדון משום אהבה ושנאה ^פ יכולים הם להושיב דיינים כשרים. ואין הבעל דין נאמן לומר שהדיין הוא שונאו או אוהב לשני אלא עם ראייה לדבריו.

מ. מימרא דרב פפא בכתובות ק"ה ע"ב, ורמב"ם בהלכות סנהדרין פכ"ג, ואם עבר ודן אוהבו או שונאו הדין דין, כ"כ בהגהות אשרי, וי"א דבשושבינו או שונאו שלא דיבר עמו ג' ימים מתוך איבה אינו דין כ"כ בטור.

וה"ה דאסור לדון בן שונאו כ"כ בספר פעמוני זהב (אנקאוה).

נ. כ"כ בתוס' סנהדרין דף ח' ע"א ד"ה פסילנא. וע"כ בזב"ל"א, יכול לברור אוהבו דהג' הוא יכריע, אולם בעיר שושן כתב דלא טוב עושין עיין בסמ"ע. וה"ה פועליו, שכיריו או אושפזיה, כ"כ בש"ך אבל לברור קרוב או פסול דפסולו מן התורה לא מהני.

ס. אפי' בי"ד קבוע, אבל לדון אחרים מהני, כ"כ בב"ח.

ע. אע"פ שנתן לו שכר לימוד הבן, כ"כ הסמ"ע.

פ. כ"כ במהרי"ק ומהר"י. אבל הפסולים מחמת קירבה אין להם להושיב אחרים כ"כ בנתיבות אם לא שיש מנהג.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: טו. המנדה חברו מצד שזלזל בכבודו יכול לדונו ^א מאחר שאינו שונאו.

עין משפט ה.ו.ז.ז.ט.י. חו"מ סימן ט סעיף א
עיין לעיל דף קה. עין משפט ג.

עין משפט כ. חו"מ סימן ז סעיף ז
עיין לעיל עין משפט ד

ז. והסמ"ע כתב דוקא שפטר אותו מהנידוי, אבל בלא פטרו מפקפק בזה, ונלמד דבר זה מרמי בר חמא בקידושין דף ע' ע"א. ועוד עיין לקמן סי' ל"ג סעיף ו'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com